

گزارش اینفوگرافسی از وضعیت جراحی زیبایی

آرژو مرادی - ولی خلیلی

زیبایی

تزریق بوتاکس

بوتاکس اولین بار در سال ۱۹۸۰ برای درمان اختلالات عضلات مانند لوجی و تنبلی چشم، تیک‌های چشم و پلک زدن غیرقابل کنترل به کار رفت. وقتی به‌طور تصادفی اثر آن در کاهش چین‌های دور چشم مشاهده شد، جراحان پوست و زیبایی از آن استفاده کردند. سم بوتاکس ارسال پیام از عصب به عضله را مهار و متوقف می‌کند بنابراین عضله‌ای که دارو در آن تزریق شده باشد دیگر قادر به انقباض نبوده و به دنبال آن حالت چین‌خوردگی پوست روی آن عضله از بین می‌رود. بیشترین استفاده از بوتاکس برای برطرف کردن چین‌ها و خطوط پشمانی و بین ابروهاست. این تزریق در میان عمل‌های تزریقی رتبه اول را به خود اختصاص داده است. بر اساس برخی آمار و ارقام انجمن جراحان پلاستیک، روزانه در تهران به‌طور متوسط بین دو تا سه هزار نفر برای تزریق بوتاکس به مطب‌ها و کلینیک‌های پوست و زیبایی مراجعه می‌کنند و تزریق آن بین ۳۵۰ تا ۴۵۰ هزار تومان و حتی گاهی بالاتر هزینه دارد. در حال حاضر میانگین سنی مصرف‌کنندگان این تزریق زنان و مردانی را شامل می‌شود که از ۲۰ تا ۲۲ سال سن دارند. به گفته کارشناسان پزشکی افزایش متقاضیان مرد نسبت به تزریق این ماده به دلیل اهمیت است که آنها مانند متقاضیان زن به زیبایی و جوان ماندن می‌دهند.
عارضه‌های احتمالی بعد از تزریق این مواد فرمزی محل تزریق، ورم، خون‌مردگی (به ویژه در نواحی دور چشم) درد محل تزریق، سردردی که ممکن است تا چند ساعت طول بکشد، تهوع مختصر، ضعف عمومی و خارش است. البته به اعتقاد کارشناسان بعضی عوارض احتمالی در بلندمدت مانند دوربینی، افتادگی پلک و ابرو هم ممکن است برای کسانی که این کار را می‌کنند پیش بیاید که بسیار مهم‌تر و خطرناک‌تر از عوارض کوتاه‌مدت هستند. افزایش تقاضا برای تزریق بوتاکسین باعث شده افلام بی کیفیتی نیز به بازار فروش راه پابد که آثار مخربی هم بر افراد مصرف‌کننده دارد مثل زل‌هایی که قیمت پائینی نسبت به آمبول دارند و به مقدار زیاد وارد کشور شده‌اند و دارای عوارض جانبی بسیاری است که تنها با انجام عمل جراحی رفع می‌شود. این زل‌ها پس از تزریق در پوست جابه‌جا شده و در اطراف چشم و دور پلک به صورت گلوله‌گلوله درمی‌آید.

پیوند مو

کهمویی، ریش مو و کچلی یکی از مشکلات مهمی است که افراد برای رفع آن اقدام به انجام انواع مختلف پیوندها و کاشت مو می‌کنند؛ چیزی که این روزها می‌توان در سطح خیابان کلینیک‌های آن را دید.
مراکزی که با روش‌های مختلف در روزنامه‌ها، فضای مجازی و شبکه‌های ماهواره‌ای تبلیغات گسترده‌ای می‌کنند و مکس‌هایی از قبل از کاشت و بعد از آن منتشر می‌کنند، بسیاری از جراحی‌ها، پیوندها و کاشت مو به صورت سریایی یا بی‌حسی موضعی انجام می‌شود.
به اعتقاد کارشناسان در بسیاری از موارد و با توجه به پیشرفت‌های علمی پیوند مو به روش‌های جدید یک عمل راحت است که در اکثر موارد رضایت بیماران را هم در پی دارد البته در صورتی که کار توسط متخصصان انجام شود.
دکتر حبیبی دولتی رئیس انجمن پوست ایران گفته تخلف آشکاری که متأسفانه در کشور ما به وفور مشاهده می‌شود، مراکز متعدد پیوند مو هستند که بدون اینکه صلاحیت لازم را برای این کار نداشته باشند، فعالیت و تبلیغ می‌کنند.
به اعتقاد کارشناسان وقتی پیوند و کاشت مو توسط متخصصان انجام شود عوارض جانبی بسیار کم خواهد بود اما تاثیرات غیر عوارض این نوع عمل شامل درد و سوزش خفیف در ناحیه پشت سر، تورم پشمانی و صورت، تشکیل دلمه‌های کوچک روی محل‌های کاشت و در گاهی موارد عفونت و خونریزی خواهد بود.
در حال حاضر در بسیاری از کشورها پیوند مو یک تخصص جداخانه و صاحب‌بورده مجازست اما در کشور ما به صورت تخصصی چندان به آن توجه نشده است.

تزریق چربی

یکی دیگر از روش‌های پرمشتری جراحی زیبایی در کشور تزریق چربی در نقاط مختلف بدن افراد همچون لب، صورت، گونه‌ها، زیر چشم، سینه‌ها و نقاط مختلف است. در این عمل پزشک تحت بی‌حسی موضعی حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰ سی‌سی چربی از ناحیه شکم یا ران‌ها را توسط یک دستگاه مکش خفیف از یک سوراخ کوچک روی پوست تخلیه کرده و سپس با یک دستگاه مخصوص به محل مورد نظر تزریق می‌کند.
افراد برای برجسته کردن لب‌ها، حجیم کردن سینه‌ها، پر کردن مناطق لاغر و فرورفته مثل گونه و زیر چشم، پر کردن خط پشه‌وند، به خطوط اطراف دهان و همچنین برای پر کردن جای اکنه و بریدگی‌های قدیمی به دنبال تزریق چربی می‌روند.

جراحی سینه

جراحی پلاستیک سینه می‌تواند به بسیاری از زنان که به خاطر مشکلاتی همچون سرطان سینه شکل ظاهری خود را از دست داده‌اند، اعتماد به نفسی دوباره بدهد اما این روزها جراحی پلاستیک در ناحیه سینه جای خود را به خارج کردن چربی‌ها، بافت‌های غده‌ای و پوست از سینه‌ها یا برعکس به بزرگ‌تر کردن سینه‌ها داده تا آنها کوچک‌تر یا بزرگ‌تر و همچنین برجسته‌تر بشوند.
به اعتقاد کارشناسان افراد بیشتر برای تناسب سینه‌های خود با اندام دیگر بدن یا به خاطر افتادگی و کاهش حجم سینه بعد از حاملگی دست به این نوع جراحی می‌زنند.

جراحی شکم

یکی از شایع‌ترین برامجات در جراحی‌های زیبایی، بدن‌شکلی‌ها و زانیایی‌های شکم است. جراحی شکم یا تالی تاک روشی است برای صاف کردن شکم یا برپاشتن پوست و چربی اضافی و همچنین سفت کردن عضلات دوباره شکم. تالی تاک می‌تواند ظاهر برآمده شکم را درست کند.

هزینه‌ها

بررسی‌ها نشان می‌دهد با نزدیک شدن به روزهای پایان سال گرفتن نوبت برای انجام جراحی‌های زیبایی از بینی گرفته تا تزریق به خاطر نزدیک شدن به سال نو و دید و بازدیدهای سال جدید بیشتر می‌شود. افراد دوست دارند سال جدید خود را با ظاهر و مثلاً بینی جدید شروع کنند؛ موضوعی که بسته به جراح، نوع جراحی و جای کلینیک هزینه‌های متفاوتی دارد.

نوع جراحی	حدود قیمت‌ها
جراحی بینی	۳۰۰ هزار تا پنج میلیون
جراحی صورت و لیفتینگ	یک تا پنج میلیون
تزریق لب	۴۰۰ هزار تا دو میلیون
اصلاح افتادگی پلک	یک میلیون
جراحی فک	پنج تا هشت میلیون
برجسته کردن سینه	دو تا چهار میلیون
برداشتن چربی‌های شکم	یک تا شش میلیون

آماری از جراحی زیبایی در کشور وجود ندارد

از جراحی زیبایی در ایران و میزان موفقیت‌آمیز بودن این جراحی‌ها آمار و ارقام مشخصی وجود ندارد اما وجود آگهی‌های این نوع جراحی‌ها و هشدارهای کارشناسان مختلف و شواهد عمومی در جامعه نشان‌دهنده بالا بودن تعداد این جراحی‌ها در کشور است. سال گذشته دکتر اسمان سیدفروت رئیس انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی ایران گفته بود به علت عدم ثبت (کمپیوتر مرکزی) در ایران هیچ‌گونه آمار دقیق و مستندی در مورد اعمال جراحی، عوارض و مرگ و میر ناشی از جراحی‌های زیبایی وجود ندارد. اما بر اساس آمارهای تخمینی کارشناسان و نهادهای مسوول گرایش روزافزون جوانان به زیبایی ظاهر و روی آوردن به جراحی‌های پلاستیک طی دهه گذشته منجر به رشد بیش از ۸۰ درصدی تعداد جراحی‌های پلاستیک در کشور شده است. طبق آمارها زنان سهم بسیار بیشتری نسبت به مردان از نظر تعداد جراحی‌های زیبایی در کشور به خود اختصاص می‌دهند. این موارد در خانم‌ها بیشتر شامل بینی، گونه، برطرف کردن چروک‌های روی پوست و لیپوساکشن و در آقایان شامل لب و ابروهاست. در سال‌های اخیر و به خصوص در دو سه سال گذشته، روش‌های متعددی از جراحی زیبایی و در بخش‌های مختلف بدن در کشور متداول شده است. اما هنوز رکورد مراجعات زیبایی در دست جراحی بینی است. پس از آن تزریق گونه و لب است که در جایگاه دوم قرار دارد و سپس اعمال جراحی اندام مانند لیپوساکشن و در آخر هم کشیدن ابرو، صورت و تشرایشن صورت است.

جراحی پلاستیک در نقاط دیگر

جراحی پلاستیک در برخی نقاط دیگر جهان هم رایج است مثلاً در کشور برزیل ۱۲ درصد عمل‌های جراحی زیبایی روی جوانان زیر ۱۸ سال انجام می‌شود یا در امریکا چهار درصد مردم عمل جراحی زیبایی انجام می‌دهند. تحقیقی که بین دو هزار امریکایی انجام شده نشان می‌دهد ۶۰ درصد از زنان و ۳۵ درصد از مردان در صورت مطمئن بودن، جانی بودن و مشخص بودن نتیجه کار حاضرند جراحی زیبایی انجام دهند. مردم چین هم به زیبایی ظاهری توجه ویژه می‌کنند. طبق آمار ارائه‌شده توسط دولت چین در این کشور بیش از ۱۱ میلیون کارمند در یک و نیممیلیون سالن زیبایی فقط در سال گذشته ۲۰ میلیارد دلار یعنی ۲۰ درصد بیش از سال قبل از آن درآمد داشته‌اند. در این کشور حتی مسابقه‌ای برای دخترانی که عمل جراحی زیبایی انجام داده‌اند برگزار می‌شود.

دغدغه زیبایی و علل بالا بودن جراحی

بر اساس تازه‌ترین اظهارات مسوولان بهداشتی کشور، سن استفاده از لوازم آرایش که پیش از این بالای ۲۵ سال بود امروزه به زیر ۱۵ سال کاهش یافته، در حالی که در کنار آن تغییر چهره و انجام جراحی‌های زیبایی نیز به عنوان یکی دیگر از این روش‌ها حالتی همه‌گیر به خود گرفته است. یکی از سایت‌های انگلیسی‌زبان در گزارش اخیر خود این موضوع را مورد نقد و بررسی قرار داده و به نقل از آمار سازمان بهداشت جهانی، ایران را پایتخت عمل‌های زیبایی بینی در دنیا می‌نامد. به اعتقاد کارشناسان و متخصصان جامعه‌شناسی به دلیل جوان بودن جمعیت کشور، گرایش به جراحی‌های زیبایی در ایران گسترش پیدا کرده است. برخی جامعه‌شناسان استقبال از جراحی‌های زیبایی را نوعی مد اجتماعی می‌دانند. گروهی دیگر هم نوع پوشش در ایران، گسترش توجه به ظاهر و زیبایی ظاهری در جامعه ایران که در برخی موارد به حالت وسواس‌گونه درآمد، جلب توجه جنس مخالف و توجه به زیبایی در ازدواج و همچنین تبلیغات گسترده برای جراحی زیبایی را باعث رواج آن در ایران می‌دانند. البته گروهی از روانپزشکان هم معتقدند در بخشی از افرادی که اقدام به انجام جراحی‌های زیبایی می‌کنند و معتقدند ظاهری مطلوب ندارند، رابطه وجود دارد و درصدی از این افراد دچار افسردگی هستند از داروهای آرامبخش استفاده می‌کنند. به اعتقاد متخصصان زیبایی در بسیاری از موارد افراد مراجعه‌کننده چهره زیبا دارند و نیازی به جراحی نیست. به اعتقاد دکتر عبدالجلیل کلانترهرمز جراح پلاستیک پیش از آنمی از افرادی که برای جراحی پلاستیک به نشانی آگهی‌های گمراه‌کننده مراجعه می‌کنند، در نظر جراحان واقعی زیبایی، نیازی به عمل جراحی ندارند. او می‌گوید: هر روز با مراجعاتی مواجه می‌شوم که به رقم یکتکه از نظر ظاهری هیچ مشکلی ندارند ولی برای انجام عمل جراحی زیبایی اصرار دارند و هرچه در مورد عوارض و پیامدهای آن توضیح می‌دهیم به هیچ عنوان قانع نمی‌شوند. برخی نیز همراه خود عکس و پوستر هنرپیشه‌های داخلی و خارجی را می‌آورند و از ما می‌خواهند چهره آنها را به آن شکل درآوریم».

دکتر فرید فدایی آسیب‌شناس اجتماعی هم می‌گوید: «هردم برای موجه نشان دادن به عمل‌های زیبایی روی می‌آورند و در پارای موارد این مساله به خواست خود افراد نیست و آنها برای یافتن شغل یا دیگر موقعیت‌های اجتماعی اقدام به زیبا کردن ظاهر خود کرده و سعی می‌کنند در جامعه زیبا به نظر برسند».

هشدار پزشکان نسبت به جراحی پلاستیک در ایران

گسترده شدن عوارض جانبی جراحی‌های زیبایی و استفاده از روش‌های مختلف برای زیبایی بخش‌های مختلف بدن در ایران باعث شده گرانی‌ها نسبت به حوادتی که افراد را تهدید می‌کند، بالا برود و پزشکان و نهادهای درمانی کشور هشدارهایی در این ارتباط بدهند. مهم‌ترین این هشدارها مربوط به مراکزی می‌شود که به صورت غیرقانونی و بدون داشتن متخصصان اقدام به انجام جراحی زیبایی در بخش‌های مختلف بدن به خصوص صورت و اندام‌هایی مانند شکم می‌کنند.
به اعتقاد کارشناسان درآمد بالای جراحی زیبایی باعث شده است گروه زیادی از افراد با دادن آگهی اقدام به انجام عمل‌های زیبایی کنند. در حالی که طبق آمارها تعداد جراحان پلاستیک کشور کمتر از ۲۰۰ نفر است اما کسانی که روزانه اقدام به انجام جراحی می‌کنند، خیلی بیشتر از این افراد هستند.
چندی پیش دکتر مجید لاهوتی دبیر انجمن جراحان پلاستیک ایران گفته بود ۸۰ درصد کسانی که عمل‌های جراحی پلاستیک و زیبایی را روی افراد متقاضی انجام می‌دهند، مدارک دانشگاهی لازم را ندارند. همچنین دکتر «کمال سیدفروت» رئیس انجمن جراحان پلاستیک و زیبایی ایران سال گذشته در یادداشتی نوشته بود: تعداد بسیار زیادی از همکاران پزشک عمومی یا جراحی عمومی یا متخصصان سایر رشته‌ها در انجام اعمال جراحی زیبایی از جمله لیپوساکشن دخالت می‌کنند که باعث صدمه زدن به بیماران و نتیجه غیرمطلوب می‌شوند.

یکی دیگر از هشدارها مربوط به استفاده داروها و آمبول‌های تقلبی و غیراستاندارد برای زیبایی است. دکتر حبیبی دولتی رئیس انجمن پوست ایران چندی پیش نسبت به رواج و مصرف داروها و آمبول‌های تقلبی و فاقاق رفع چین و چروک پوست هشدار داد و گفت برخی از این داروها عوارض جدی دارند و حتی موجب فلج و مرگ ناگهانی می‌شوند. او گفت معلوم نیست این آمبول‌ها و داروهای تقلبی در کجا و تحت چه معزوری تولید شده و وارد بازار می‌شوند. یکی دیگر از هشدارها مربوط به مکان جراحی‌های زیبایی می‌شود. به اعتقاد کارشناسان بخش زیادی از این جراحی‌ها در مطب‌های خصوصی که فاقد امکانات و تجهیزات اتاق عمل هستند، انجام می‌شود. در این ارتباط دکتر کلانتر هرمز متخصص گفته بود در حال حاضر تعداد کلینیک‌های تخصصی زیبایی تنها ۲۰ واحد است در حالی که روزانه در بیش از ۱۰۰ مطب عمل جراحی زیبایی صورت می‌گیرد و بیشتر مرگ و میرها در عمل جراحی زیبایی زیر در این مطب‌ها گزارش می‌شود.

شکایت‌های جراحی زیبایی

عوارض بعد از عمل، آسیب به اندام‌ها و ظاهر افراد و همچنین صدمات جبران‌ناپذیر و حتی مرگ بعد از انجام جراحی زیبایی در چند سال گذشته باعث شده پرونده‌های زیادی در دادگاه‌های مخصوص تخلفات پزشکی باز شود. البته از سوی مقامات مسوول بهداشتی آماری از تعداد این آسیب‌ها و حتی مرگ‌ها به خاطر جراحی‌های زیبایی در کشور ارائه نشده است. اما هشدارهای پزشکان مختلف خود نشان‌دهنده میزان آسیب‌هاست. محمدرضا الهی‌منش رئیس دادسرای رسیدگی به جرائم پزشکی اعلام کرده بود ۵۰ درصد پرونده‌های موجود در دادسرای پزشکی مربوط به عمل‌های زیبایی است و ۱۵درصد پرونده‌های مذکور شکایت از افرادی است که پزشک نیستند و با تبلیغات گمراه‌کننده اقدام به جذب مشتری و عمل‌های زیبایی می‌کنند. سازمان پزشکی قانونی کشور هم اعلام کرده میزان محکومیت پزشکان در پرونده‌های صورت پزشکی در سال ۸۸ نسبت به سال قبل ۵/۷ درصد افزایش یافته است و در این بین جراحی‌های زیبایی بخش مهمی از پرونده‌ها را به خود اختصاص داده‌اند.

استفاده از

داروها و آمپول های

تقلبی، موجب

فلج و مرگ ناگهانی

می شود

۸۰ درصد کسانی

که جراحی پلاستیک

می کنند مدارک

دانشگاهی ندارند

۵۰ درصد پرونده های

دادسرای پزشکی

مربوط به جراحی های

زیبایی است

در سال ۸۸

میزان محکومیت

پزشکان

۵/۷ درصد افزایش

داشته است